

PETER-HANS KOLVENBACH SJ

ROZWAŻANIA NA CAŁY ADWENT

Przekład
Rafał Strzebrakowski SJ

Modlitwa
w drodze

Wydawnictwo WAM ■ Księża Jezuici
Kraków 2013

Copyright © Peter-Hans Kolvenbach SJ, 2013

© Wydawnictwo WAM, 2013

Konsultacja

Jacek Poznański SJ

Jacek Siepsiak SJ

Redakcja

Zofia Smęda

Korekta

Małgorzata Płazowska

Projekt okładki

Andrzej Sochacki

ISBN 978-83-277-0014-8

WYDAWNICTWO WAM

ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków

tel. 12 62 93 200 • faks 12 42 95 003

e-mail: wam@wydawnictwowam.pl

www.wydawnictwowam.pl

DZIAŁ HANDLOWY

tel. 12 62 93 254-255 • faks 12 62 93 496

e-mail: handel@wydawnictwowam.pl

KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA

tel. 12 62 93 260, 12 62 93 446-447

faks 12 62 93 261

e.wydawnictwowam.pl

Drukarnia Wydawnictwa WAM

ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków

Wstęp

Śląski poeta i mistyk Angelus Silesius przestrzegał z troską: „Wierzysz, że się Bóg zrodził w betlejemskim żłobie, lecz biada ci, jeżeli nie zrodził się w tobie”. Wcielony Bóg pragnie przede wszystkim miejsca w naszych sercach. By do nich dotrzeć, zrodził się w prostocie i cichości stajenki. Każda szopka, przed którą stajemy w Boże Narodzenie, jest zarazem wspomnieniem i przypomnieniem wydarzenia, które powinno się dokonać w każdym wierzącym. Jezus przychodzi, aby zrodzić się nie tylko pośrodku świata, lecz także w niepowtarzalny sposób w każdym ludzkim sercu.

W wydarzeniu Narodzenia Odwieczne Słowo Boga stało się ciałem. Było to możliwe, ponieważ Maryja zawierzyła słowu powiedzianemu Jej od Pana. Patrząc na tę adwentową Przewodniczkę, powinniśmy rozbudzać naszą nadzieję, że Bóg zrodzi się i w nas, jeśli tylko Jego słowo znajdzie w nas przestrzeń dla wzrostu i rozwoju.

Często doświadczamy, że nie jest łatwo inspirować myśli i modlitwę natchnionymi słowami z Biblii. Z trudem odkrywamy, że słowo Boże jest życiodajnym źródłem, które zaspokaja nasze

pragnienie Boga, kojąc nasze serca. Potrzebujemy osób, które pobudzałyby naszą refleksję, aby rozważane słowo zapalało w nas isierki wiary, nadziei i miłości. Świadomi tej potrzeby, proponujemy na adwentowe chwile modlitwy i osobistych spotkań z Panem rozważania napisane przez jednego z najważniejszych jezuitów przełomu XX i XXI wieku, ojca Petera-Hansa Kolvenbacha, byłego Przełożonego Generalnego Towarzystwa Jezusowego.

Zawarte w książce medytacje zostały napisane na prośbę redakcji „Modlitwy w drodze”, jednego z prowadzonych przez polskich jezuitów projektów dotyczących ewangelizacji w mediach. Część prezentowanych tu tekstów została wykorzystana do przygotowania dziesięciominutowych medytacji, które udostępniono w formacie mp3 w Adwencie 2012 roku. Wciąż można je odsłuchiwać na komputerze, telefonie komórkowym czy odtwarzaczu mp3, wchodząc na stronę www.modlitwawdrodze.pl. Pozostałe rozważania są publikowane po raz pierwszy.

Ta niewielkich rozmiarów książka jest pierwszym wydaniem medytacji ojca Kolvenbacha. Zawiera ona rozważania ewangelicznych perykop czytanych w Kościele w okresie od święta św. Andrzeja Apostoła do wspomnienia św. Szczepana, pierwszego męczennika. Książkę zamyka zarys biografii i duchowości ojca Kolvenbacha pióra jego wieloletnie-

go bliskiego współpracownika w Kurii Generalnej Towarzystwa Jezusowego, znawcy duchowości ignacjańskiej, ojca Bogusława Steczka SJ.

W przygotowaniu publikacji niniejszych rozważań pomagali młodzi jezuici z ekipy założycielskiej „Modlitwy w drodze”: Rafał Strzebrakowski SJ, Przemysław Gwadera SJ, Artur Kania SJ, Paweł Witkowski SJ, Paweł Dudzik SJ, a także ojciec Bogusław Steczek SJ. Im wszystkim oraz Wydawnictwu WAM serdecznie dziękujemy. Szczególne podziękowanie składamy naszemu byłemu generałowi, który zgodził się podzielić swoim niezwykle duchowym doświadczeniem, łączącym chrześcijański Wschód i Zachód. Niech ta książeczka będzie wyrazem wdzięczności za dwadzieścia pięć lat pełnych mądrości, duchowych rządów w naszym zakonie.

Jacek Poznański SJ
Redakcja „Modlitwy w drodze”

1. niedziela Adwentu

(EWANGELIA Z ROKU A)

Jezus powiedział do swoich uczniów: „Jak było za dni Noego, tak będzie z przyjściem Syna Człowieczego. Albowiem jak w czasie przed potopem jedli i pili, żenili się i za mąż wydawali aż do dnia, kiedy Noe wszedł do arki, i nie spostrzegli się, że przyszedł potop i pochłonął wszystkich, tak również będzie z przyjściem Syna Człowieczego. Wtedy dwóch będzie w polu: jeden będzie wzięty, drugi zostawiony. Dwie będą mleć na żarnach: jedna będzie wzięta, druga zostawiona. Czuwajcie więc, bo nie wiecie, w którym dniu Pan wasz przyjdzie. A to rozumiejcie: Gdyby gospodarz wiedział, o której porze nocy złodziej ma przyjść, na pewno by czuwał i nie pozwoliłby włamać się do swego domu. Dlatego i wy bądźcie gotowi, bo w chwili, której się nie domyślacie, Syn Człowieczy przyjdzie” (Mt 24, 37-44).

Podczas każdego Adwentu Kościół zaprasza nas do oczekiwania na przyjście Pana, który wchodzi w realia ludzkiego życia. Jak mówi Ewangelia, istnieje ryzyko, że troski dnia codziennego, nasze obowiązki

i ambicje pochłoną nas do tego stopnia, że nie będziemy już niczego pojmowali – jest tyle rzeczy do zrobienia w danym momencie. Jezus mówi tymczasem, że w godzinie, której się nie spodziewamy, Syn Człowieczy przyjdzie. Na pewno nie mamy złej woli, ale nasz brak uwagi wiąże się z dużym ryzykiem zapomnienia o tym, że Bóg nas woła, że Jezus wzywa nas po imieniu, że Duch Święty wypełnia nas miłosnym wezwaniem. Codzienne życie pochłania nas i zajmuje do tego stopnia, że nie ma w nim miejsca na to, co jest jedyną i najważniejszą sprawą: na przyjaźń dwóch osób, która nigdy nie będzie miała końca. Istnieje obawa, że słowa Pana odczytamy jako zagrożenie. Bez wątpienia, mówi Pan, można jeść, pić, żenić się i wychodzić za mąż, niczego nie pojmując, zupełnie tak, jakby Ojciec nie dał nam życia, jakby Jego Syn nie nadał temu życiu sensu i jakby Duch Święty nie uczestniczył w tym życiu i nie był w nas i dla nas. Życie w przekonaniu, że Bóg nie troszczy się o nas, przypomina postawę złodzieja, który przywłaszczył sobie cudze dobro. Gdy grozi nam ryzyko zagarniania wszystkiego dla siebie, Jezus wzywa nas do czujności: uważajcie, bo wszystko, co dostaliście, otrzymaliście dzięki mojej Miłości. Otrzymaliście tę Miłość, aby wspólnie budować Miasto Boże, ponieważ wszyscy zmierzacie do domu Pana. A zatem bądźcie gotowi!

1. niedziela Adwentu

(EWANGELIA Z ROKU B)

Jezus powiedział do swoich uczniów: „Uważajcie i czuwajcie, bo nie wiecie, kiedy czas ten nadejdzie. Bo rzecz ma się podobnie jak z człowiekiem, który udał się w podróż. Zostawił swój dom, powierzył swoim sługom staranie o wszystko, każdemu wyznaczył zajęcie, a odźwiernemu przykazał, żeby czuwał. Czuwajcie więc, bo nie wiecie, kiedy pan domu przyjdzie: z wieczora czy o północy, czy o pianiu kogutów, czy rankiem. By niespodzianie przyszedłszy, nie zastał was śpiących. Lecz co wam mówię, mówię wszystkim: Czuwajcie!” (Mk 13, 33-37).

Istnieje duże ryzyko, że Ewangelię z dzisiejszej niedzieli będziemy odbierali jako mało ważne stwierdzenie, że każda rzecz ma swój czas. Nasze życie, podobnie jak czas, zaczyna się i niechybnie kończy. Jest jednak trudne do przewidzenia i dlatego często nas zaskakuje. Koniec wszystkich rzeczy jest nieprzewidywalny. Uczymy się tego poprzez doświadczenie każdego dnia, chociażby słuchając wiadomości. Święty Marek jako jedyny Ewangelista przytacza przypowieść o pilnej konieczności

czuwania. Pan domu wyjeżdża, nie podając godziny ani dnia swojego powrotu. Prawdopodobnie chce, żeby na niego oczekiwano, ale jego powrotu nie można się spodziewać w konkretnym czasie. Oczekiwanie ma sens, gdyż nie znamy momentu powrotu pana domu. Nie oczekujemy jednak wydarzenia, ale kogoś, Pana, który nosi imię Jezus. Skoro Kościół zaprasza nas do rozmyślania nad przyjściem Jezusa w naszym życiu, to nie robi tego, aby nas ostrzec przed katastrofą kosmiczną czy atomową. Kryzysy i katastrofy stanowią część naszej historii. Aby sobie uświadomić, że żyjemy w ciągłym zagrożeniu, wystarczy otworzyć gazety czy obejrzeć telewizję. Życie możemy stracić w różnych miejscach i na różne sposoby. Ważniejsze jest jednak to, że znaleźliśmy się w rękach Boga, który przygotowuje dla nas miejsce w swoim domu. Aby czuć i być czujnym na przyjęcie przez Boga, potrzebujemy żyć Chrystusem – On, zmartwychwstając, dał nam poznać swojego Ducha, jest gospodarzem, który prowadzi nas przed oblicze Tego, który jest naszym Ojcem, na zawsze. Dzięki temu wezwanie do czuwania nie jest skierowane wyłącznie do tych, którzy będą skazani na życie w ciemności, ale także do tych ukochanych przez Ojca, którzy będą żyli w światłości.

1. niedziela Adwentu

(EWANGELIA Z ROKU C)

Jezus powiedział do swoich uczniów: „Będą znaki na słońcu, księżycu i gwiazdach, a na ziemi trwoga narodów bezradnych wobec szumu morza i jego nawałnicy. Ludzie mdleć będą ze strachu, w oczekiwaniu wydarzeń zagrażających ziemi. Albowiem moce niebios zostaną wstrząśnięte. Wtedy ujrzą Syna Człowieczego, przychodzącego na obłoku z wielką mocą i chwałą. A gdy się to dzieć zacznie, nabierzcie ducha i podnieście głowy, ponieważ zbliża się wasze odkupienie. Uważajcie na siebie, aby wasze serca nie były ociężałe wskutek obżarstwa, pijaństwa i trosk doczesnych, żeby ten dzień nie przypadł na was znienacka jak potrzask. Przyjdzie on bowiem na wszystkich, którzy mieszkają na całej ziemi. Czuwajcie więc i módlcie się w każdym czasie, abyście mogli uniknąć tego wszystkiego, co ma nastąpić, i stanąć przed Synem Człowieczym” (Łk 21, 25-28.34-36).

Zbliża się koniec roku. Liturgia Kościoła przygotowuje nas na przyjście Tego, który ma nadejść. W tym czasie, kiedy noce są dłuższe, a możliwe katastrofy wydają się znacznie bliższe, również Ewangelia

dostrzega w nas więcej trosk i niepokoju. Pieśni przynaglają jednak do optymizmu, przypominając na wiele sposobów, że po każdym grudniu przychodzi również maj... Podczas gdy wszystko sprzysięga się, aby pokazać nam, że zbliża się koniec, Kościół przygotowuje nas na przyjęcie nowości świąt Bożego Narodzenia.

To właśnie tej nocy Bóg przyrzeka ludziom żyjącym w cieniu, że przyjdzie wybawić swój lud, powierzając mu Światło świata. Dziecię zostanie wam dane. Ewangelia prosi, abyśmy nie zatopili się w beznadziei, ale wyprostowali się i podnieśli głowy, ponieważ zbliża się nasze zbawienie. Jezus prosi nas, abyśmy nie obciążali naszej duszy lękami tego życia, obawą przed ciężkimi czasami; chce, abyśmy umieli stanąć przed Synem Człowieczym, kiedy ten nadejdzie.

Święty Paweł dobrze opisał zadanie chrześcijan w czasie Adwentu: „Noc się posunęła, a przybliżył się dzień. Odrzućmy więc uczynki ciemności, a przyobleczmy się w zbroję światła!” (Rz 13, 12), aby być gotowymi na przyjęcie Pana, kiedy przyjdzie. A zatem na nowo nadszedł dla nas czas, w którym powinniśmy porzucić to wszystko, co jest cieniem w naszym sposobie życia; nasze życie powinno być takie, jak życie Syna Światłości z Betlejem.

Tak jak pasterze odwiedźmy stajnię, aby odkryć, kim jest Bóg. Jak magowie mówmy o spotkaniu Tego, który stał się jednym z nas dla naszego zbawie-

nia. Pan przychodzi do nas, czuwających nocą, aby odnaleźć nas z uwagą oczekujących na spotkanie z Nim. Moje z Nim, Jego ze mną.

Spis treści

Wstęp

1. niedziela Adwentu (EWANGELIA Z ROKU A)	9
--	---

1. niedziela Adwentu (EWANGELIA Z ROKU B)	11
--	----

1. niedziela Adwentu (EWANGELIA Z ROKU C)	13
--	----

Poniedziałek

1. TYGODNIA ADWENTU	16
---------------------	----

Wtorek

1. TYGODNIA ADWENTU	18
---------------------	----

Środa

1. TYGODNIA ADWENTU	20
---------------------	----

Czwartek

1. TYGODNIA ADWENTU	23
---------------------	----

Piątek

1. TYGODNIA ADWENTU	25
---------------------	----

Sobota

1. TYGODNIA ADWENTU	27
---------------------	----

2. niedziela Adwentu (EWANGELIA Z ROKU A)	30
--	----

2. niedziela Adwentu (EWANGELIA Z ROKU B)	33
--	----

2. niedziela Adwentu (EWANGELIA Z ROKU C)	35
--	----

Poniedziałek

2. TYGODNIA ADWENTU	37
---------------------	----

Wtorek

2. TYGODNIA ADWENTU	40
---------------------	----

Środa

2. TYGODNIA ADWENTU	42
---------------------	----

Czwartek

2. TYGODNIA ADWENTU	44
---------------------	----

Piątek	
2. TYGODNIA ADWENTU	46
Sobota	
2. TYGODNIA ADWENTU	48
3. niedziela Adwentu (EWANGELIA Z ROKU A)	50
3. niedziela Adwentu (EWANGELIA Z ROKU B)	53
3. niedziela Adwentu (EWANGELIA Z ROKU C)	56
Poniedziałek	
3. TYGODNIA ADWENTU	59
Wtorek	
3. TYGODNIA ADWENTU	61
Środa	
3. TYGODNIA ADWENTU	63
Czwartek	
3. TYGODNIA ADWENTU	65
Piątek	
3. TYGODNIA ADWENTU	67
17 grudnia	
18 grudnia	
19 grudnia	
20 grudnia	
21 grudnia	
22 grudnia	
23 grudnia	
24 grudnia (EWANGELIA Z MSZY PORANNEJ)	87
4. niedziela Adwentu (EWANGELIA Z ROKU A)	89
4. niedziela Adwentu (EWANGELIA Z ROKU B)	91

4. niedziela Adwentu (EWANGELIA Z ROKU C)	94
Narodzenie Pańskie (EWANGELIA Z MSZY W NOCY)	96
Boże Narodzenie	

**Medytacje na święta,
uroczystości i wspomnienia
przypadające w Adwencie**

Święto św. Andrzeja Apostoła (30 LISTOPADA)	103
Wspomnienie św. Franciszka Ksawerego (3 GRUDNIA)	105
Wspomnienie św. Ambrożego, biskupa (7 grudnia)	
Uroczystość Niepokalanego Poczęcia NMP (8 GRUDNIA)	110
Wspomnienie św. Łucji, dziewicy (13 GRUDNIA)	113
Wspomnienie św. Jana od Krzyża (14 GRUDNIA)	116
Święto św. Szczepana, męczennika (25 GRUDNIA)	118
Biogram ojca Petera-Hansa Kolvenbacha SJ	